

Έκθεση για την Ελληνική Οικονομία

02 / 24

18 Ιουλίου 2024

ΙΔΡΥΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Επισκόπηση Τριμηνιαίας

Η σημασία των επενδύσεων στο νέο παραγωγικό υπόδειγμα

Οι επενδύσεις κομβικές τόσο βραχυχρόνια όσο και μακροχρόνια

- Προϋπόθεση για τη διατήρηση και ενίσχυση των ρυθμών ανάπτυξης
- Στόχος η μεσοπρόθεσμη σύγκλιση προς το ποσοστό επενδύσεων άλλων χωρών στην Ευρώπη
- Σταδιακή κάλυψη επενδυτικού κενού, ενίσχυση της παραγωγικότητας, διαχείριση του δημόσιου χρέους

Μείγμα των επενδύσεων και προϋποθέσεις

- Εξαγωγικές δραστηριότητες και νέα παραγωγή
- Τομείς προϊόντων και υπηρεσιών που ενσωματώνουν καινοτομία
- Αντίβαρο το αρνητικό δημογραφικό ισοζύγιο και αδύναμες προοπτικές για εσωτερική ζήτηση
- Σταθερό και απλό ρυθμιστικό και φορολογικό πλαίσιο, υποδομές και ενίσχυση ανθρώπινου κεφαλαίου

Ο κρίσιμος ρόλος της αγοράς εργασίας

- Συνθήκες για μείωση της ανεργίας και ενίσχυση του εργατικού δυναμικού
- Θέσεις εργασίας σε αλυσίδες παραγωγής υψηλότερης αξίας

50 χρόνια δημοκρατίας, προκλήσεις στο διεθνές περιβάλλον, προτεραιότητες για το μέλλον

Μεταπολίτευση: Πρόοδος και χαμένες ευκαιρίες

- Τα εισοδήματα μεγεθύνθηκαν, οι μεγάλες ανισότητες μειώθηκαν, η αξία των περιουσιών αυξήθηκε, οι υποδομές βελτιώθηκαν όπως και οι υπηρεσίες υγείας και εκπαίδευσης
- Ενσωμάτωση στους Ευρωπαϊκούς θεσμούς, ενίσχυση της σταθερότητας, υψηλότερη χρηματοδότηση από το εξωτερικό, μεταβιβάσεις από ευρωπαϊκά ταμεία και διευρυμένο δημόσιο δανεισμό
- Υστέρηση ανάπτυξης συγκριτικά με περισσότερες άλλες Ευρωπαϊκές χώρες
- Ποιοτικά χαρακτηριστικά μεγέθυνσης που δεν διασφαλίζουν ισχυρή τροχιά ανάπτυξης μακροπρόθεσμα
- Βαθιά και παρατεταμένη κρίση χρέους

Προκλήσεις στο διεθνές περιβάλλον

- Οικονομικές, γεωπολιτικές, δημογραφικές
- Ερωτηματικά σε σχέση με την πορεία εμβάθυνσης των ευρωπαϊκών θεσμών

=> Άμεση προτεραιότητα για την ελληνική οικονομία οι επενδύσεις σε φυσικό και ανθρώπινο κεφάλαιο

Διεθνές περιβάλλον : ανθεκτική οικονομική δραστηριότητα εν μέσω επίμονου πληθωρισμού

- **Σταθεροποίηση της παγκόσμιας ανάπτυξης το α' τρίμηνο** με χαμηλό ρυθμό, υπό την επίδραση του **υψηλού πληθωρισμού** και της **σφιχτής νομισματικής στάσης**.
 - Ετήσια ανάπτυξη 0,4% σε Ευρωζώνη το α' τρίμηνο (από 0,2% το προηγούμενο τρίμηνο), 2,9% στις ΗΠΑ (από 3,1%), 5,3% στην Κίνα (από 5,2%), 1,7% (αμετάβλητο) στις χώρες ΟΟΣΑ.
- Ο **πληθωρισμός** στις χώρες του ΟΟΣΑ διατηρείται σε υψηλότερο από το επιθυμητό επίπεδο (στο 5,9% συνολικά και 6,1% ο δομικός, τον Μάιο), ενώ εμφανίζει μεγαλύτερη αποκλιμάκωση στις αναπτυσσόμενες χώρες
- Προσδοκία για βραδύτερη μείωση των επιτοκίων από τις **κεντρικές τράπεζες**, η ΕΚΤ ξεκίνησε τον Ιούνιο με 25 μ.β.
- Ευμετάβλητο το **οικονομικό κλίμα** παγκοσμίως, αβεβαιότητα για τις διεθνείς τιμές ενέργειας
 - Διατηρείται η ένταση **στη Μέση Ανατολή, αβέβαιη** η εξέλιξη του **πολέμου στην Ουκρανία**.
- Οι **διεθνείς οργανισμοί** προβλέπουν...
 - ΟΟΣΑ: Παγκόσμια ανάπτυξη 3,1% το 2024 (από 3,1% το 2023).
 - ΕΚΤ: Ανάπτυξη +0,9% στην Ευρωζώνη το 2024 (από 0,6% το 2023), πληθωρισμό 2,5%.

Ελλάδα α' τρίμ. 2024: Ενίσχυση της εγχώριας ανάκαμψης

Πραγματικό ΑΕΠ α' τρίμηνο 2024: +2,1% y/y

Επιτάχυνση της ανάπτυξης (από +1,3% y/y στο δ' τρίμηνο του 2023), λόγω ενίσχυσης των επενδύσεων. Ώθηση από την ιδιωτική κατανάλωση.

Αντίρροπες τάσεις κατανάλωσης
(ιδιωτική +2,2% y/y, δημόσια -4,0% y/y)

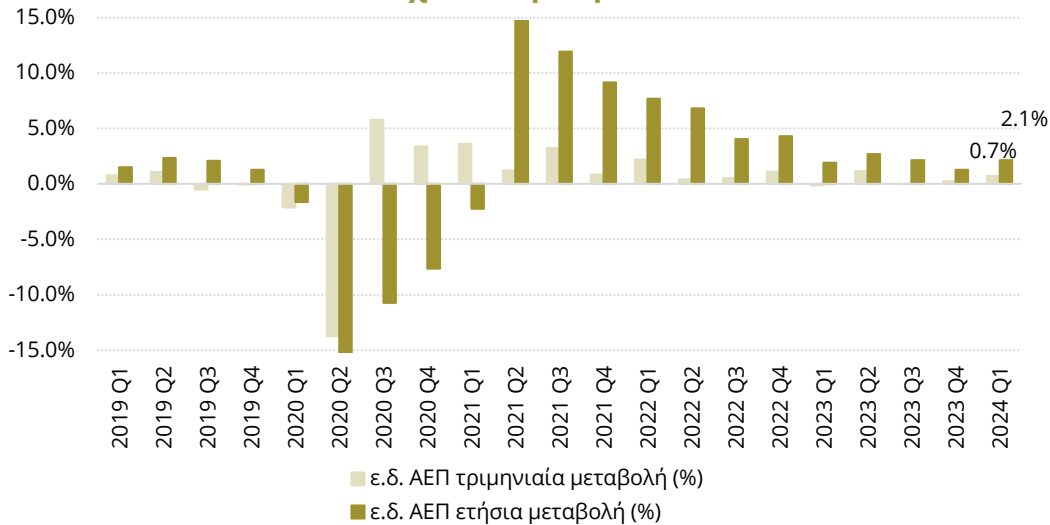
Ενίσχυση επενδύσεων
(συνολικών +22,3% y/y, παγίων +2,9% y/y)

Συρρίκνωση εξαγωγών αγαθών
(-8,8% y/y, υπηρεσίες +1,5% y/y)

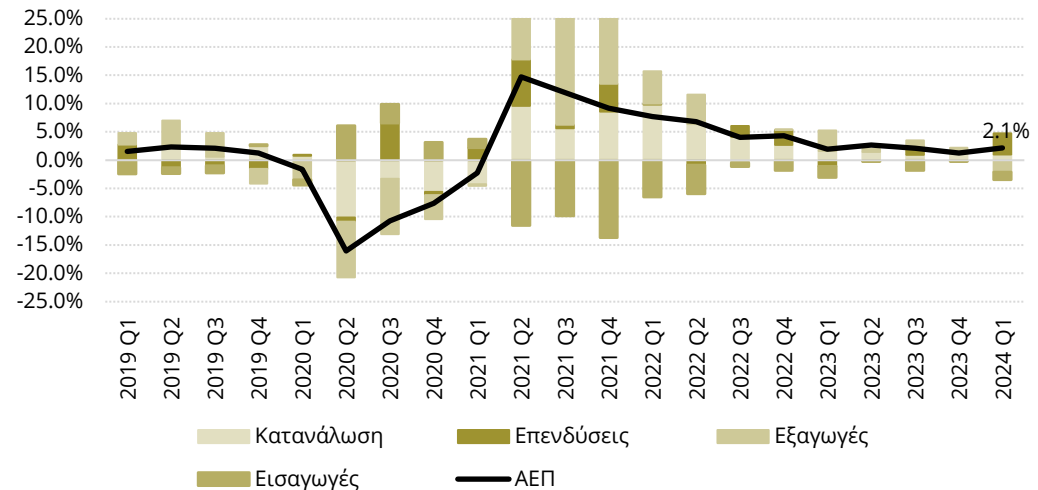
Αύξηση εισαγωγών
(αγαθών +2,5% y/y, υπηρεσιών 4,8% y/y)

Υψηλή εξωστρέφεια
(81% του ΑΕΠ)

Εποχικά διορθωμένο ΑΕΠ

Ετήσια % μεταβολή για ε.δ. ΑΕΠ, συνεισφορά σε π.μ. ανά συνιστώσα

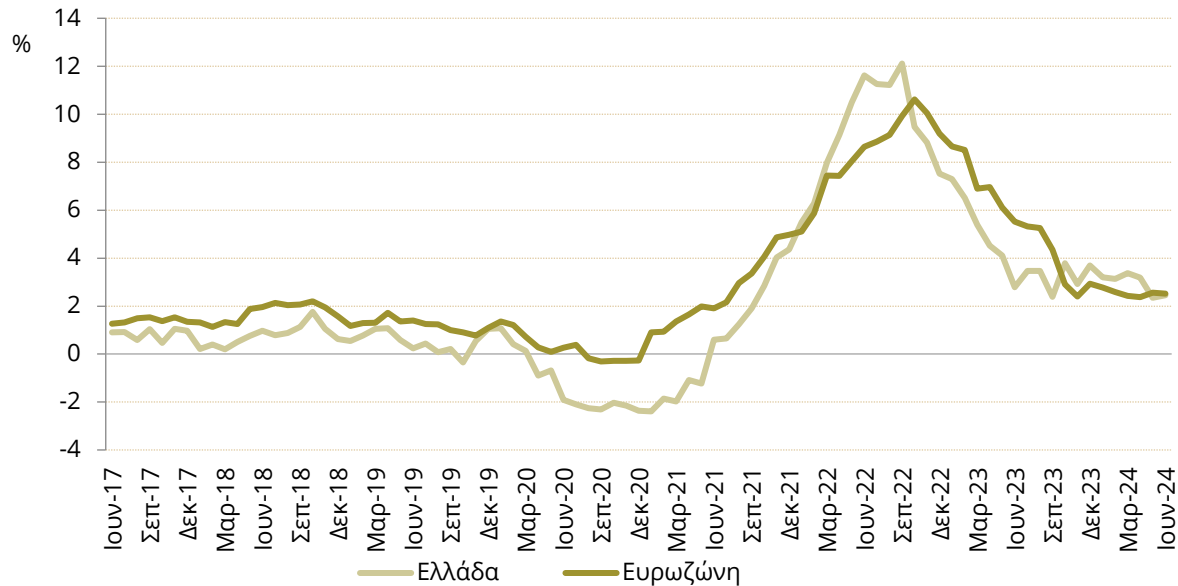
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

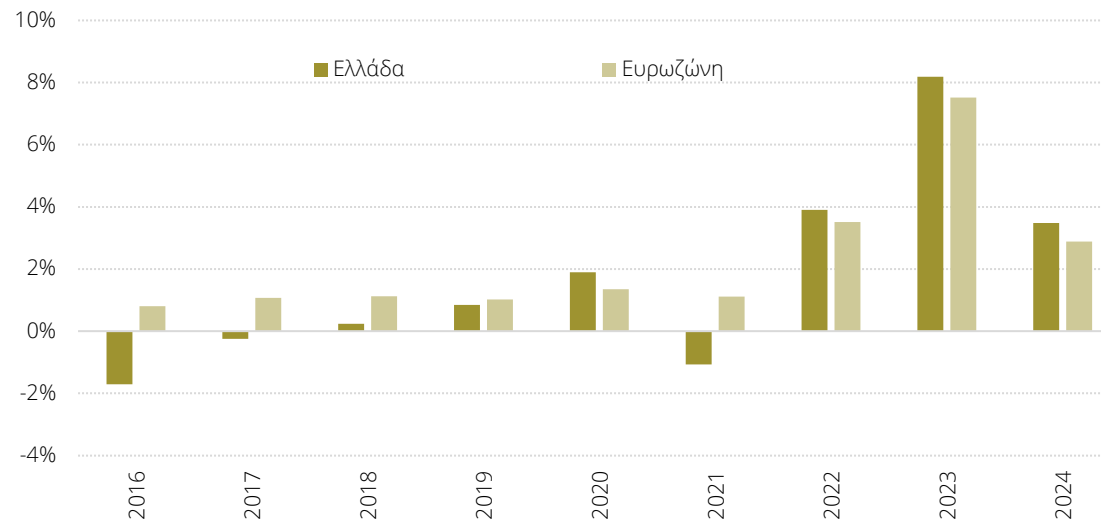
Αποκλιμάκωση του πληθωρισμού (ΔΤΚ) το α' εξάμηνο του 2024 στο 3,0%, από 5,1% ένα έτος πριν: ετήσια μείωση των τιμών στα ενεργειακά αγαθά

Εναρμονισμένος Πληθωρισμός

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

ΕνΔΤΚ χωρίς ενεργειακά προϊόντα με σταθερούς φόρους, Ιανουάριος - Μάιος

Ευρωζώνη: Αποκλιμάκωση πληθωρισμού το α' εξάμηνο του 2024, 2,5% από 7,1% ένα έτος πριν.

Ελλάδα: Άνοδος του εγχώριου Δείκτη Τιμών 2,3% τον Ιούνιο του 2024 από 2,4% τον Μάιο. Το α' εξάμηνο του 2024 άνοδος ΕνΔΤΚ +3,0% έναντι 5,1% ένα έτος πριν.

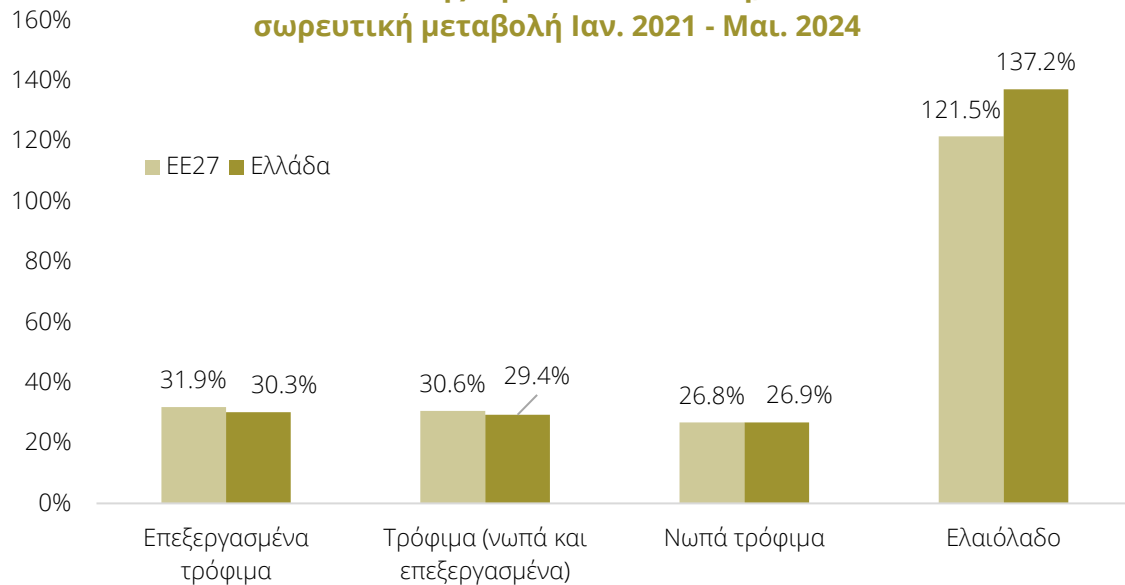
- Για το α' πεντάμηνο του 2024: **Ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ +3,1%**, έναντι 5,6% ένα έτος νωρίτερα, αποκλειστικά από την αυξητική επίδραση μη ενεργειακών αγαθών (3,5%). Αρνητική η επίδραση των ενεργειακών αγαθών (-0,5%), ενώ οριακά θετική ήταν η επίδραση από έμμεσους φόρους (+0,1%).

Δείκτης Τιμών Παραγωγού (Ιαν. - Μάι. 2024): Υποχώρηση 2,9%, λόγω των ενεργειακών αγαθών, έναντι μείωσης 4,5% ένα έτος πριν.

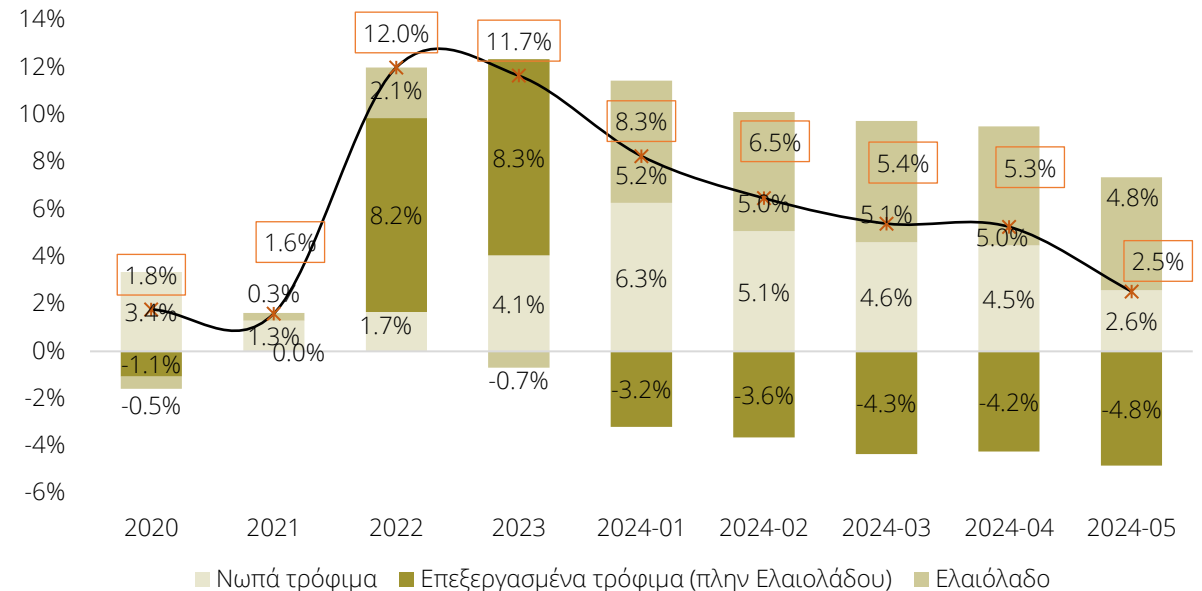

Ο πληθωρισμός τροφίμων στην Ελλάδα, σωρευτικά την περίοδο 2021-2024, ακολούθησε παρόμοια τάση με την υπόλοιπη Ευρώπη, ωστόσο με διαφορές ως προς τις συνιστώσες του

Δείκτης τιμών καταναλωτή, σωρευτική μεταβολή Ιαν. 2021 - Μαί. 2024

Συμβολή επιμέρους κατηγοριών τροφίμων στη μεταβολή του ΕνΔΤΚ στα Τρόφιμα

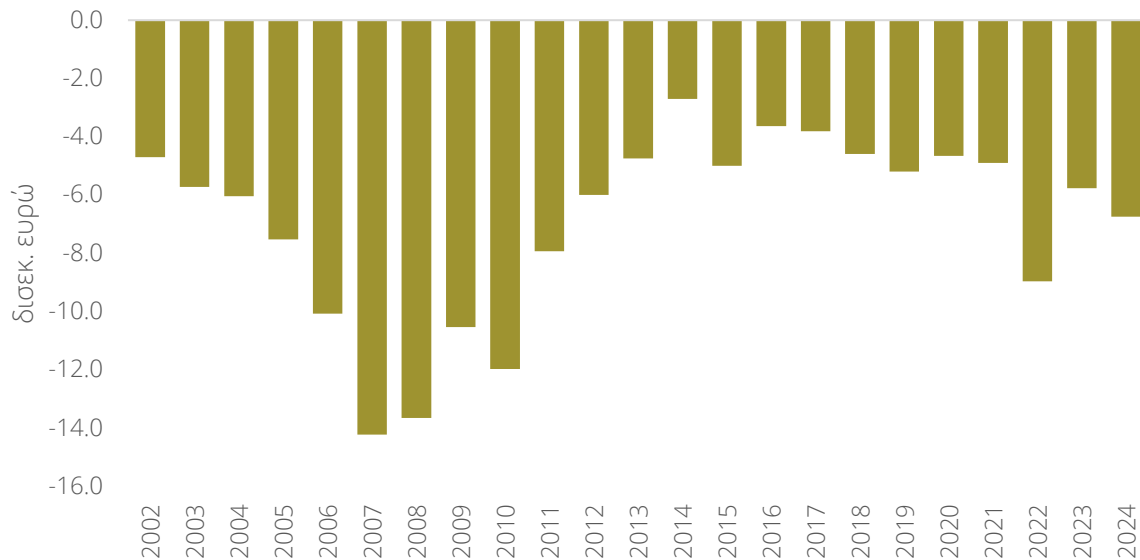
Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat

- Τα νωπά τρόφιμα και το ελαιόλαδο κατέγραψαν σωρευτικά στην τριετία υψηλότερη πληθωριστική τάση στην Ελλάδα από τον μέσο όρο στην ΕΕ27, σε αντιδιαστολή με τα επεξεργασμένα τρόφιμα που κατέγραψαν χαμηλότερο πληθωρισμό.
- Κατά το πρώτο πεντάμηνο του 2024, στην Ελλάδα τα νωπά τρόφιμα και το ελαιόλαδο επιδρούν εντονότερα αυξητικά στο δείκτη τιμών σε σχέση με την ΕΕ27, ενώ τα επεξεργασμένα τρόφιμα συμβάλουν μερικώς στην αποκλιμάκωση της πληθωριστικής πίεσης.

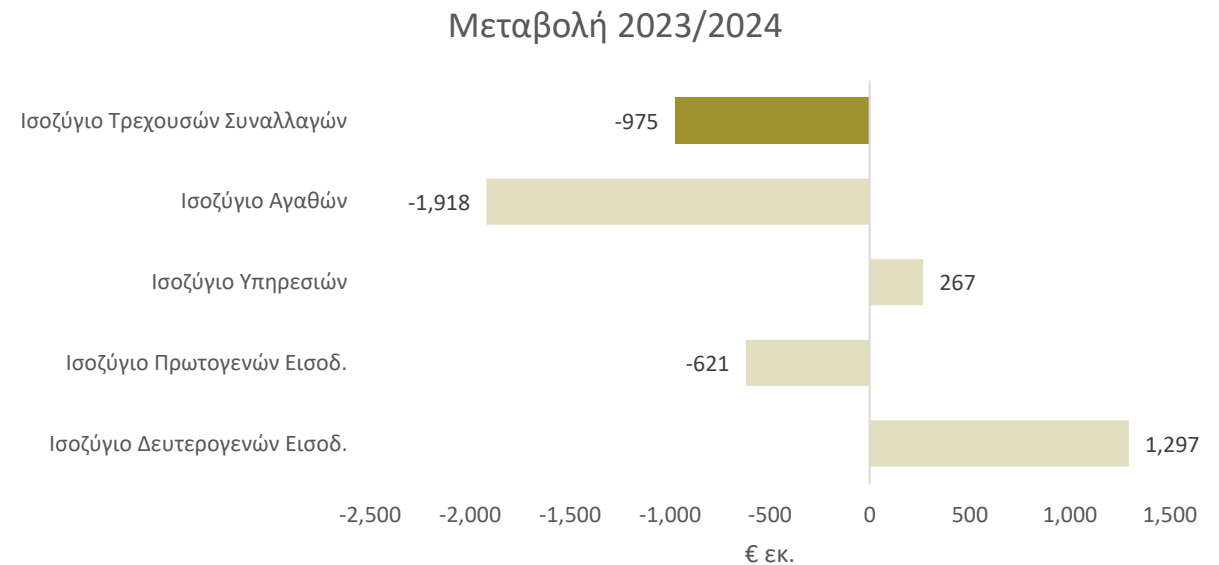

Στα €6,7 δισεκ. το έλλειμμα του Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) στο τετράμηνο του 2024, αυξημένο κατά €975 εκατ. σε σύγκριση με το 2023.

Εξέλιξη του ΙΤΣ, Ιαν.-Απρ. 2002-2024

Συνιστώσες του ΙΤΣ

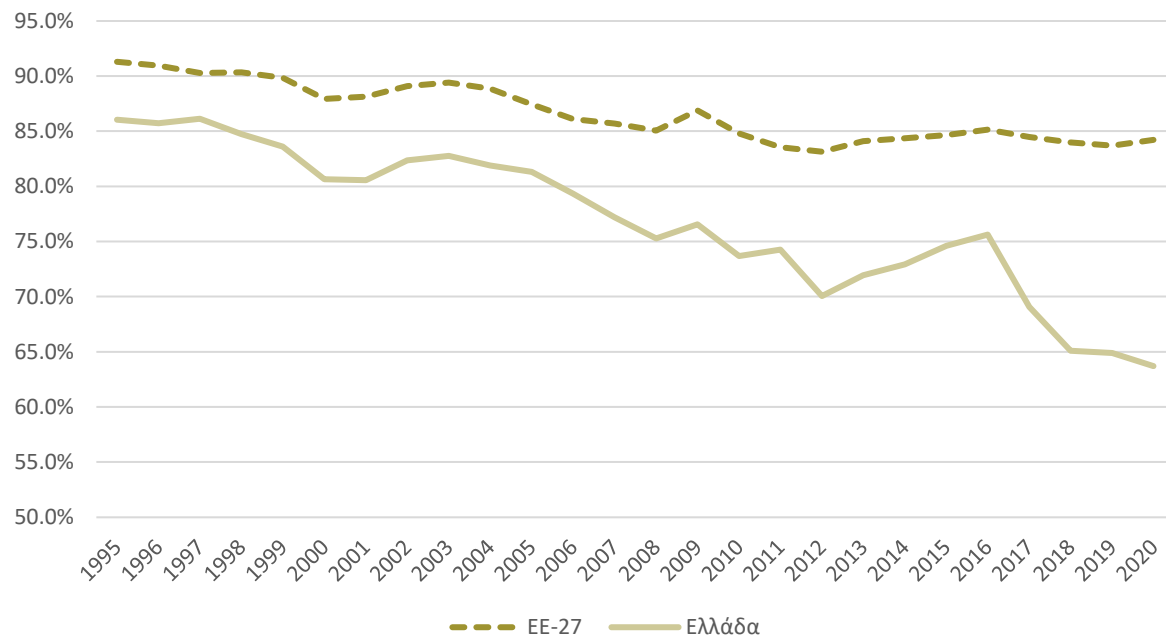
Πηγή: ΤτΕ

- **Επιδείνωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών** στο πρώτο 4μηνο κατά €1,9 δισεκ., με ισόποση μείωση εξαγωγών και αύξηση εισαγωγών.
- **Βελτίωση στο πλεόνασμα υπηρεσιών**, στα €2,1 δισεκ. με αύξηση στις τουριστικές εισπράξεις στο πρώτο 4μηνο.
- **Επιδείνωση στα πρωτογενή εισοδήματα** κατά €621 εκατ., λόγω εκροής εισοδημάτων (κέρδη, τόκοι, μερίσματα).
- **Βελτίωση στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων** κατά €1,3 δισεκ., (εισροή αναδιανομής νομισματικού εισοδήματος του Ευρωσυστήματος προς την ΤτΕ).

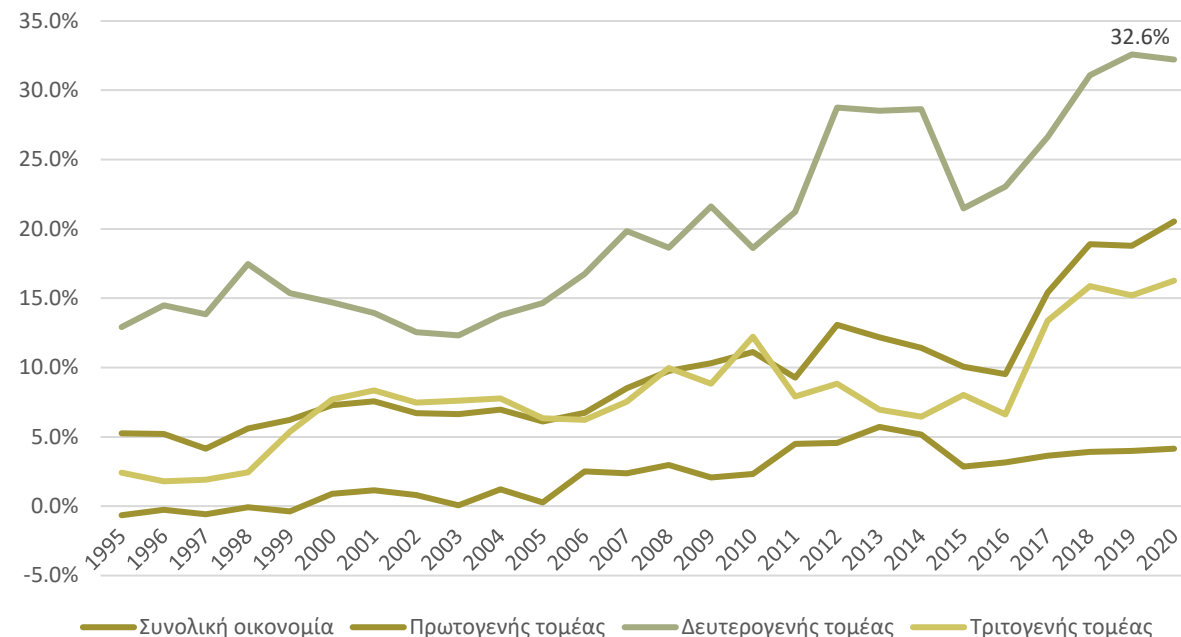

Η προστιθέμενη αξία των ελληνικών εξαγωγών υπολείπεται του Ευρωπαϊκού μέσου όρου

Εγχώρια προστιθέμενη αξία στις ακαθάριστες εξαγωγές ως ποσοστό των εξαγωγών, σε Ελλάδα και μ.ό. ΕΕ-27, 1995-2020

Απόκλιση στο μερίδιο προστιθέμενης αξίας των ακαθάριστων εξαγωγών, μεταξύ ΕΕ-27 και Ελλάδας, ανά τομέα, 1995-2020 (ως % των εξαγωγών)

Πηγή: ΟΟΣΑ Tiva, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Το **εισαγωγικό μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών** είναι μεγαλύτερο διαχρονικά από τον μέσο όρο στην ΕΕ, ενώ βαίνει αυξανόμενο.
- Μεγαλύτερη **απόκλιση** μεταξύ Ελλάδας και ΕΕ σημειώνεται στις εξαγωγές του **δευτερογενή τομέα παραγωγής**, όπου το εισαγωγικό μερίδιο το 2019 στην Ελλάδα ήταν υψηλότερο κατά περίπου 32,6 π.μ. των συνολικών εξαγωγών του τομέα. Αντίθετα, η διαφορά στον πρωτογενή τομέα δεν ξεπερνά το 7%.

Δημόσια οικονομικά: καλύτερα από τον ταμειακό στόχο το πρώτο πεντάμηνο του 2024

Κρατικός Προϋπολογισμός Ιαν.-Μάιος 2024 (ταμειακή βάση)

- Έλλειμμα €535 εκατ. ή 0,2% του ΑΕΠ
 - Πρωτογενές πλεόνασμα €3,2 δισεκ. ή 1,4% του ΑΕΠ
- Βελτίωση σε σχέση με πέρυσι λόγω μεγαλύτερης αύξησης των εσόδων (+2,4%) σε σχέση με τις δαπάνες (+0,2%)

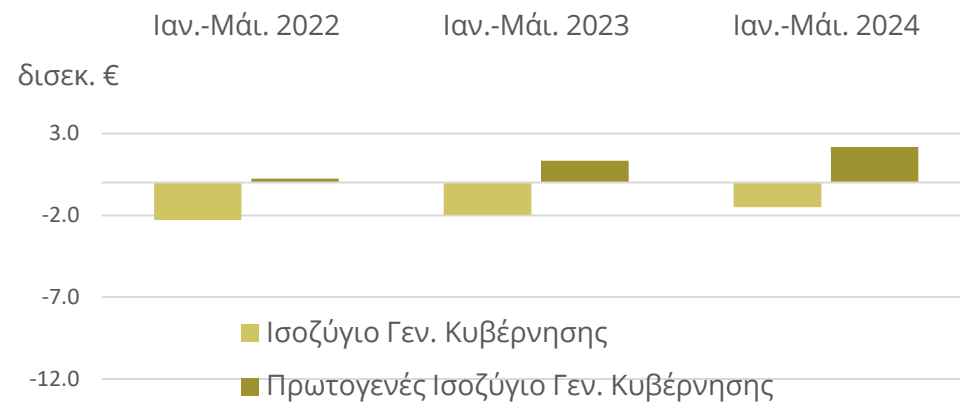
Υπέρβαση στόχου κυρίως από τα έσοδα (+€1,47 δισεκ.) αλλά και από τις δαπάνες (-€721 εκατ.)

- Αύξηση στις περισσότερες κατηγορίες εσόδων σε σχέση με πέρυσι
- Μειωμένες δαπάνες λόγω ετεροχρονισμού των μεταβιβαστικών πληρωμών προς ΟΚΑ

Ισοζύγιο & Χρέος Γενικής Κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)

Βελτίωση των δημοσίων οικονομικών το 2023 σε σχέση με πέρυσι, με καλύτερα ισοζύγια και χαμηλότερο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ.

Ταμειακό ισοζύγιο Γενικής κυβέρνησης

Πηγή: ΥΠΟΙΚ

Στοιχεία Γενικής κυβέρνησης κατά ESA (ως % του ΑΕΠ)

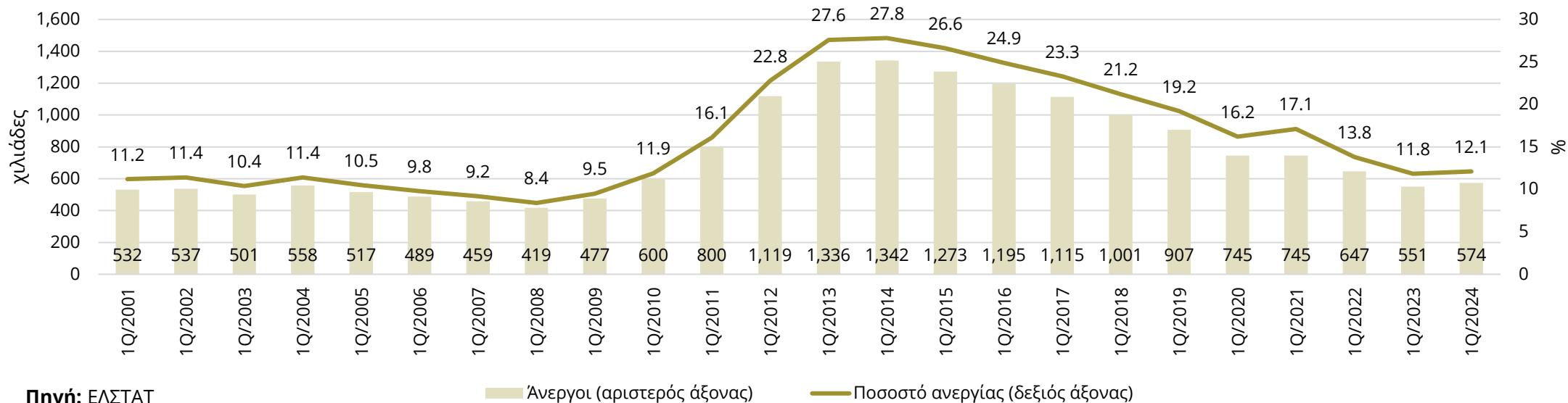
	2020	2021	2022	2023
Ισοζύγιο	-9,8%	-7,0%	-2,5%	-1,6%
Πρωτογενές ισοζύγιο	-6,8%	-4,5%	0,0%	1,9%
Χρέος	207,0%	195,0%	172,7%	161,9%

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Το ποσοστό ανεργίας κινήθηκε ανοδικά το α' τρίμηνο του 2024

Αριθμός ανέργων και ποσοστό ανεργίας στην Ελλάδα

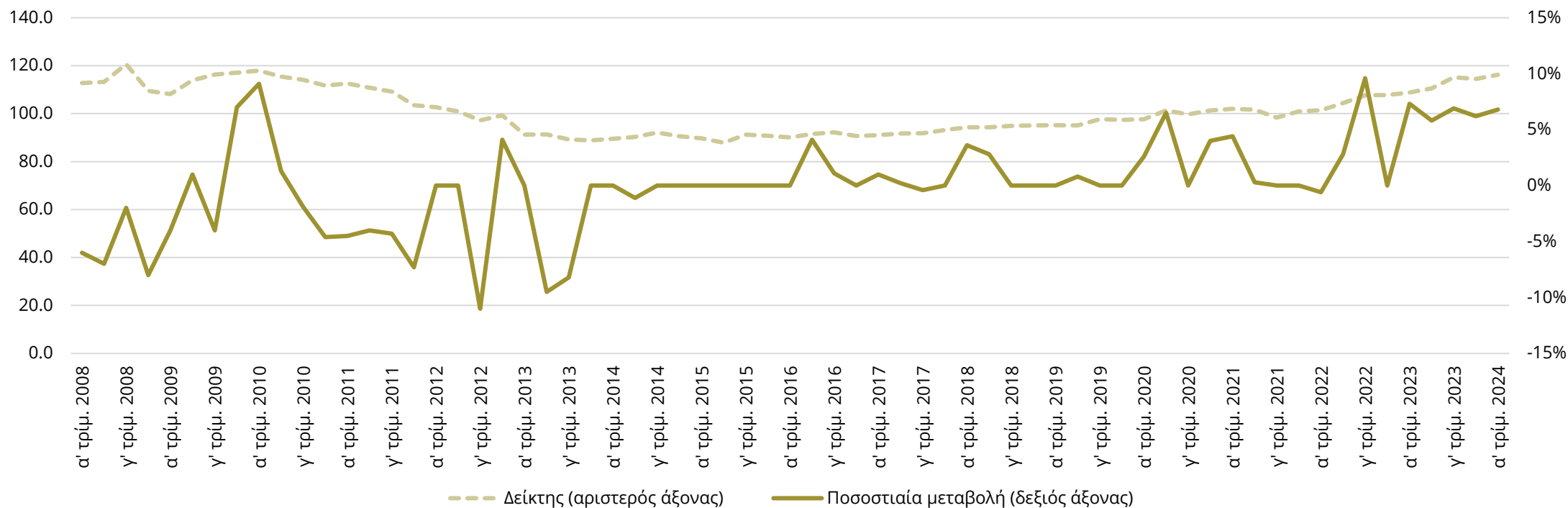

- Στο 12,1% **το ποσοστό ανεργίας** το α' τρίμ. του 2024 από 11,8% το α' τρίμ. του 2023, ενώ άνοδο κατέγραψε η **συμμετοχή** στην αγορά εργασίας.
- **Αύξηση απασχόλησης** σε τομείς όπως **Δραστηριότητες Υπηρεσιών Παροχής Καταλύματος και Εστίασης** (+28,3 χιλ. απασχολούμενοι), Μεταφορά και Αποθήκευση (+27,4 χιλ. απασχολούμενοι), Κατασκευές (+27,2 χιλ.).
- **Μείωση της απασχόλησης** σε τομείς όπως **Εκπαίδευση** (-20,7 χιλ.), Δημόσια Διοίκηση και Άμυνα (-15 χιλ.).
- Θετικό το ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων κατά 126,7 χιλ. άτομα για τον Μάιο του 2024 και υψηλότερο συγκριτικά με το θετικό ισοζύγιο για τον Μάιο του 2023 (+31 χιλ.).

Αύξηση στο μισθολογικό κόστος στις αρχές του 2024

Εξέλιξη εποχικά διορθωμένου δείκτη μισθολογικού κόστους, τρέχουσες τιμές

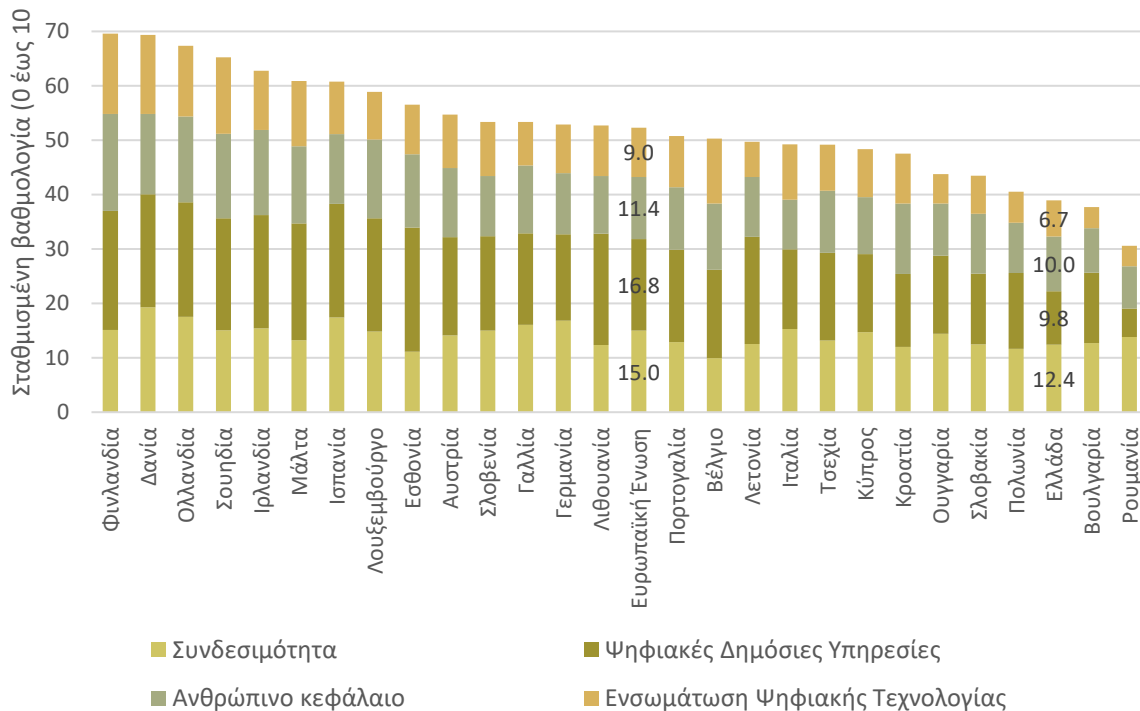
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ & Eurostat

- Το α' τρίμ. του 2024, το μισθολογικό κόστος ήταν αυξημένο ετησίως κατά 6,8%, και αυξήθηκε κατά 1,5% σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο.
- **Η σωρευτική αύξηση του μισθολογικού κόστους (15,3%) από τις αρχές του 2022 υπολείπεται οριακά της σωρευτικής αύξησης του ΔΤΚ κατά την ίδια περίοδο (15,9%).**

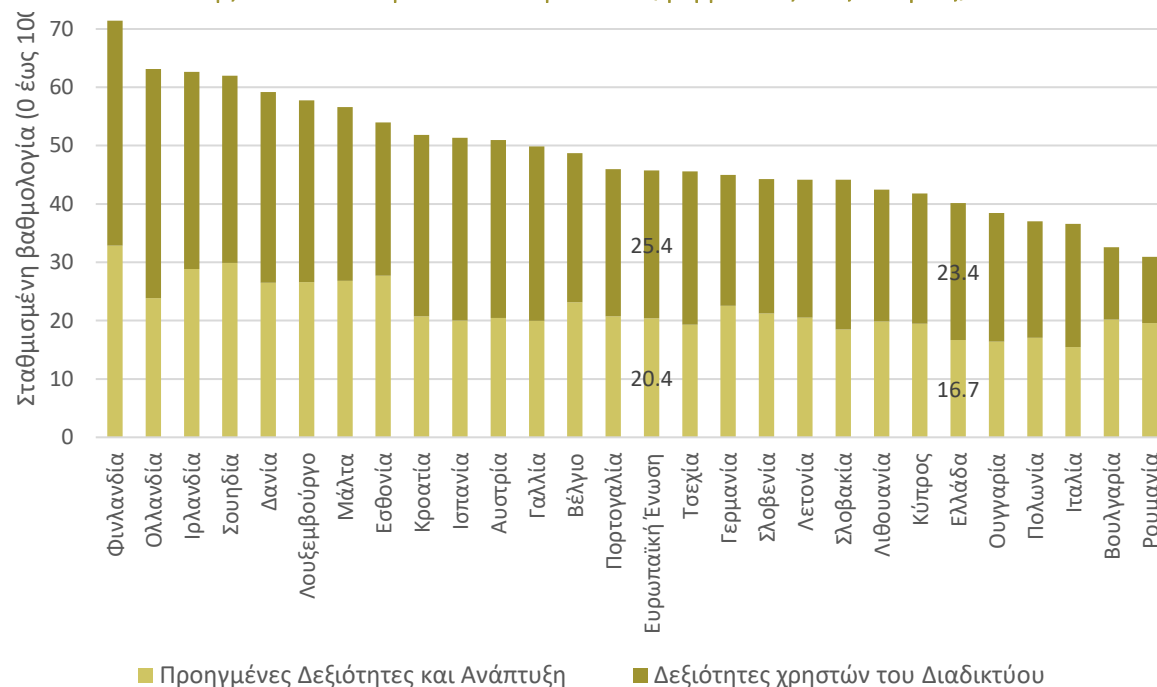

Παρά την πρόσφατη πρόοδο, η Ελλάδα κατατάσσεται 25η μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ στον δείκτη ψηφιακής οικονομίας και κοινωνίας (DESI) για το 2022

Δείκτης Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας (DESI) 2022

Δείκτης DESI - Ανθρώπινο κεφάλαιο (ψηφιακές δεξιότητες) 2022

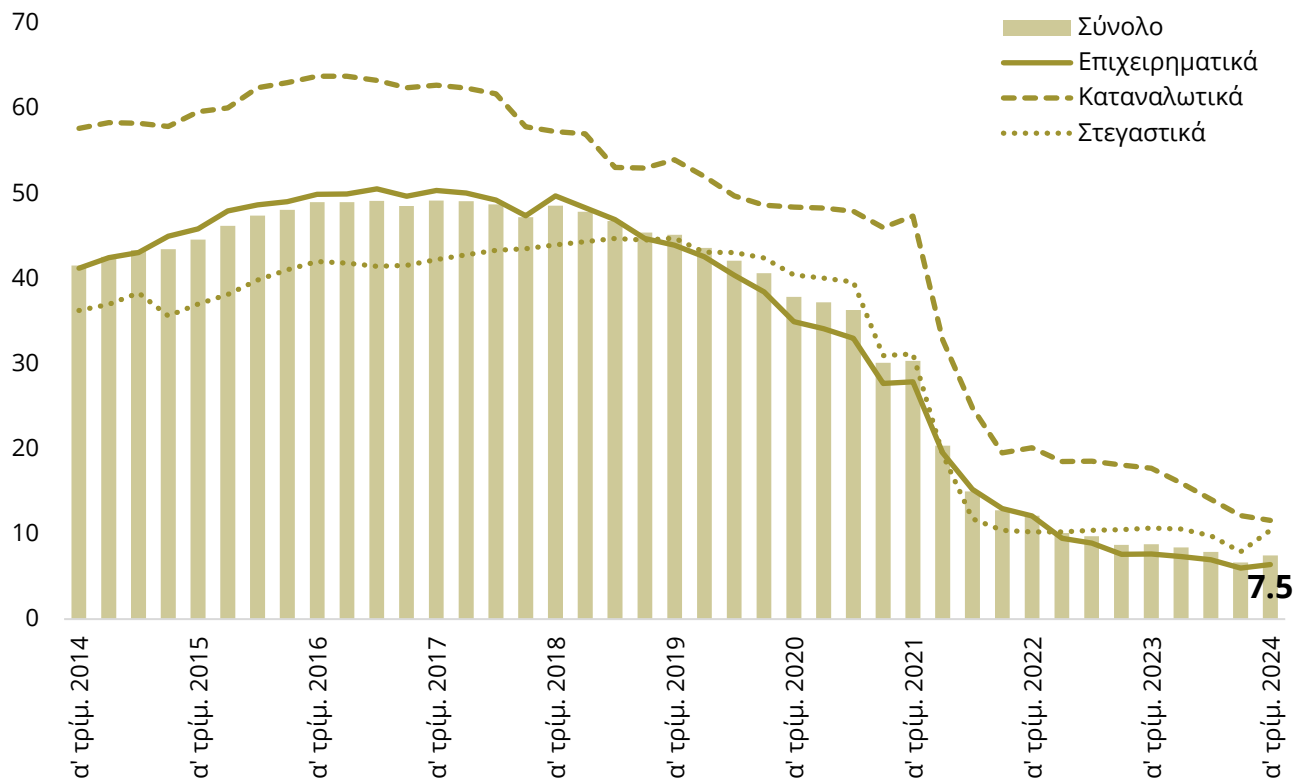
Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

- Η μεγαλύτερη **υστέρηση της Ελλάδας** σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο καταγράφεται στις ψηφιακές δημόσιες υπηρεσίες, ακολουθούμενη από την συνδεσιμότητα.
- Όσον αφορά το **ανθρώπινο κεφαλαίο**, η Ελλάδα κατατάσσεται 22η μεταξύ των 27 χωρών της ΕΕ, με βαθμολογία που υπολείπεται του μέσου όρου της ΕΕ.
- Διαχρονικά, ωστόσο, παρουσιάζεται βελτίωση στην συνολική ψηφιακή επίδοση της Ελλάδας, με πορεία παρόμοια με τον μέσο όρο της ΕΕ-27.

Τα θεμελιώδη μεγέθη των τραπεζών βελτιώνονται στα μέσα του 2024, ωστόσο οι προκλήσεις παραμένουν...

Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια, % του συνόλου των δανείων των τραπεζών, ανά κατηγορία

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE

Σημείωση: Δάνεια εντός ισολογισμού (προ προβλέψεων) σε ατομική βάση

...όπως η ανακοπή της τάσης μείωσης των ΜΕΔ το πρώτο τρίμηνο του 2024, μετά από οκτώ συναπτά έτη.

Θετικές τάσεις: Βελτίωση δεικτών οργανικής κερδοφορίας, υψηλή ρευστότητα, μείωση κόστους ιδιωτικού δανεισμού, ανάκαμψη πιστωτικής επέκτασης προς επιχειρήσεις.

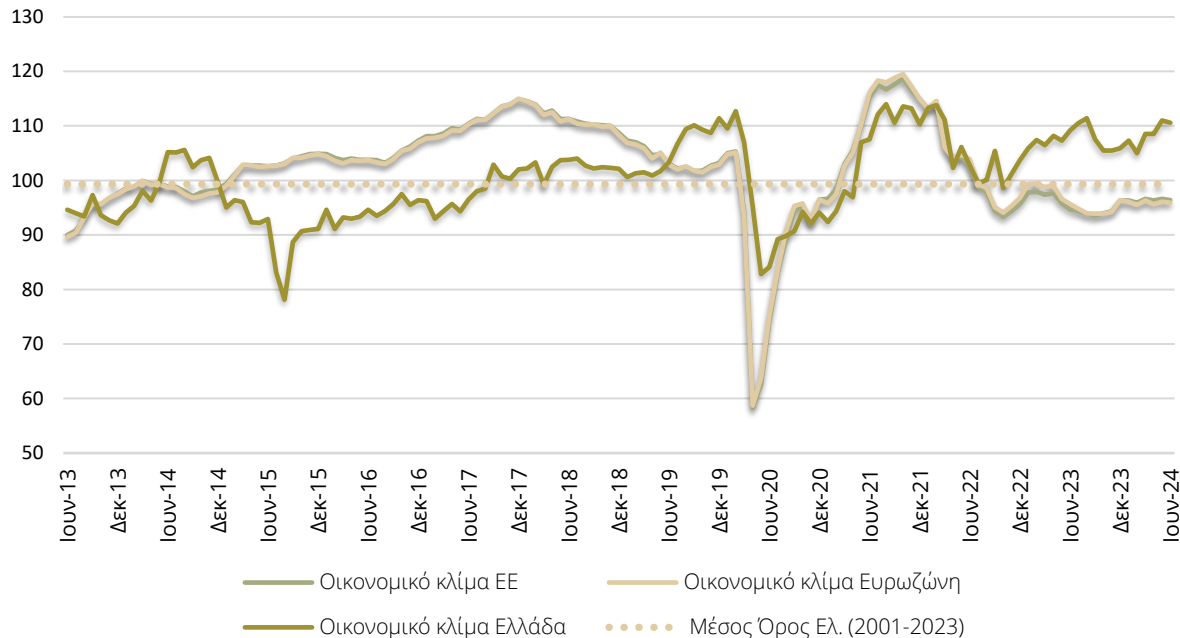
Αρνητικές τάσεις: Αύξηση της έκθεσης των τραπεζών σε κρατικά ομόλογα, υψηλό απόθεμα κόκκινων δανείων εντός και εκτός τραπεζικών ισολογισμών, πιστωτική συρρίκνωση προς νοικοκυριά, υψηλό περιθώριο επιτοκίου

Ευκαιρία και στοίχημα: έγκαιρη εφαρμογή του δανειακού σκέλους του αναθεωρημένου «Ελλάδα 2.0»

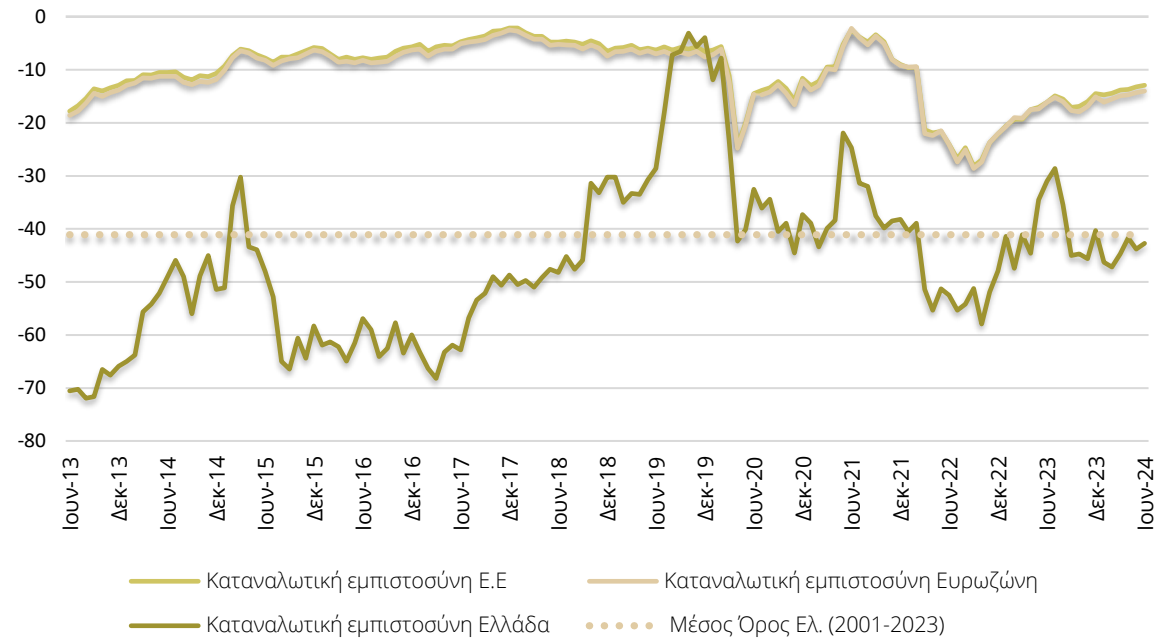

Μικρή ενίσχυση οικονομικού κλίματος το β' τρίμηνο του 2024, ήπια υψηλότερα από το αντίστοιχο τρίμηνο πέρυσι

Δείκτης Οικονομικού Κλίματος

Δείκτης Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης

Πηγές: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Μικρή ενίσχυση της Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης εντός του 2024, σε παράλληλη πορεία ΕΕ και Ευρωζώνη.

Βραχυχρόνιοι δείκτες δραστηριότητας: δυναμική σε βιομηχανία και τουρισμό, ήπια ενίσχυση των κατασκευών, κάμψη στο λιανεμπόριο

Βιομηχανία

- Ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής κατά 5,8% στο πεντάμηνο του 2024, σε σχέση με 2,7% το 2023.
- Μείωση του δείκτη κύκλου εργασιών κατά 4,5% εξαιτίας αποκλιμάκωσης τιμών

Κατασκευές

- Άνοδος της παραγωγής στις Κατασκευές κατά 4,7% στο α' τρίμηνο του 2024 αντί εντονότερης αύξησης 26,7% το 2023.
- Έντονη αύξηση στις νέες άδειες (42,2% αντί 13,5%) και στις επιχειρηματικές προσδοκίες

Τουρισμός

- Αύξηση 52% στο πρώτο τρίμηνο του 2024 στο δείκτη παροχής Καταλυμάτων (αντί 14% το 2023)
- Ηπιότερη ενίσχυση της Εστίασης (+10% αντί +16% πέρσι).

Λιανικό Εμπόριο

- Μείωση 5,1% στον όγκο του Λιανικού Εμπορίου στο τετράμηνο του 2024 αντί απωλειών κατά 3,2% την ίδια περίοδο του 2023
- Σε κάμψη και οι προσδοκίες το πρώτο εξάμηνο του 2024.

Βασικό Σενάριο 2024

- Η οικονομία της Ευρωζώνης ακολουθεί το βασικό σενάριο της ΕΚΤ (Ιούνιος 2024) για ανάπτυξη 0,9% το 2024 (από 0,6% το προηγούμενο τρίμηνο) και πληθωρισμό 2,5% το 2024 (από 2,3%), ενεργειακές τιμές και επιτόκια.
- Τα επιτόκια ακολουθούν την τάση των σημερινών προθεσμιακών συμβολαίων, δηλαδή το Euribor σταδιακά υποχωρεί από κοντά στο 3,9% στην αρχή του έτους προς την περιοχή του 3,3% (από προσδοκία για 3,1% το προηγούμενο τρίμηνο) στα τέλη του 2024.
- Οι διεθνείς τιμές των ενεργειακών αγαθών ακολουθούν το βασικό σενάριο της ΕΙΑ, με σταθεροποιητικές τάσεις το δεύτερο εξάμηνο του 2024.
- Οι γεωπολιτικές εντάσεις συνεχίζονται με παρεμφερή ένταση, σε Ουκρανία και Μέση Ανατολή.
- Το ελληνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας υλοποιείται χωρίς καθυστερήσεις το 2024.
- Ο εισερχόμενος τουρισμός για το 2024, αναμένεται να διατηρήσει τις θετικές επιδόσεις του 2023, σε πραγματικούς όρους.

Προβλέψεις 2024

- **Ανάπτυξη:** $\approx 2,1\%$
- Ιδιωτική κατανάλωση: $\approx 1,3\%$
- Δημόσια κατανάλωση: $\approx -1,5\%$
- Επενδύσεις (Πάγιες): $\approx 14,1\%$ (9,7%)
- Εξαγωγές: $\approx -0,4\%$
- Εισαγωγές: $\approx 1,8\%$
- **Ανεργία:** $\approx 10,3\%$
- **Πληθωρισμός:** $\approx 3,0\%$

Κίνδυνοι και θετικές προοπτικές

Κίνδυνοι

- Περαιτέρω γεωπολιτική αστάθεια και οικονομική αβεβαιότητα σε περιφερειακό και διεθνές επίπεδο (πόλεμος στην Ουκρανία, Μέση Ανατολή, εκλογές στις ΗΠΑ).
- Πιο αργή μείωση των επιτοκίων στην Ευρώπη, ειδικά σε εναλλακτικό σενάριο μεγάλης αύξησης των διεθνών τιμών ενέργειας.
- Υψηλό έλλειμμα στο εξωτερικό ισοζύγιο, με διαρθρωτικά χαρακτηριστικά.
- Απώλεια ανταγωνιστικότητας λόγω υψηλότερου του μ.ό. της Ευρωζώνης πληθωρισμού. Επίμονος πληθωρισμός σε αγαθά πρώτης ανάγκης.
- Αγορά εργασίας: Βραδύτερη αποκλιμάκωση του ποσοστού ανεργίας, μεταξύ άλλων λόγω υψηλής διαρθρωτικής ανεργίας.
- Σταδιακά σφιχτότεροι δημοσιονομικοί στόχοι. Παραμένει στενή η φορολογική βάση στην Ελλάδα.
- Υψηλό επιτοκιακό spread δανείων-καταθέσεων και συστηματικά αρνητικός ρυθμός αποταμίευσης των νοικοκυριών.
- Καθυστερήσεις στην εξυγίανση των κόκκινων δανείων εκτός τραπεζικών ισολογισμών, που δρουν ως εμπόδιο στην ανακατανομή των πόρων.
- Βραδύς ρυθμός κάλυψης του επενδυτικού κενού με χαμηλή τη συμβολή τομέων πλην των κατασκευών.

Θετικές προοπτικές

- Η επιτάχυνση στην υλοποίηση του αναθεωρημένου Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας σε συνδυασμό με την επέκταση του δανειακού του σκέλους και το REPowerEU, δύνανται να «ξεκλειδώσουν» διεθνή κεφάλαια για παραγωγικές και περισσότερο μακροχρόνιες επενδύσεις.
- Η μείωση των επιτοκίων αποτελεί ευκαιρία για επιτάχυνση των επενδύσεων.
- Θετική η ενισχυμένη εξωστρέφεια της οικονομίας, με σταδιακή βελτίωση της προστιθέμενης αξίας των εξαγωγών.
- Μεταρρυθμίσεις με μεσοπρόθεσμο ορίζοντα 2024-2027 δύνανται να αυξήσουν την παραγωγικότητα η οποία αποκλίνει από τον μέσο όρο στην Ευρώπη.
- Η μείωση των ΜΕΔ σε επίπεδο συνόλου οικονομίας θα απελευθερώσει παραγωγικούς πόρους προς αποδοτικότερη κατανομή τους.

Ειδική μελέτη*

Η Συμβολή της Ναυτιλίας στην ελληνική οικονομία. Προοπτικές και προκλήσεις

Τη μελέτη χρηματοδότησε το

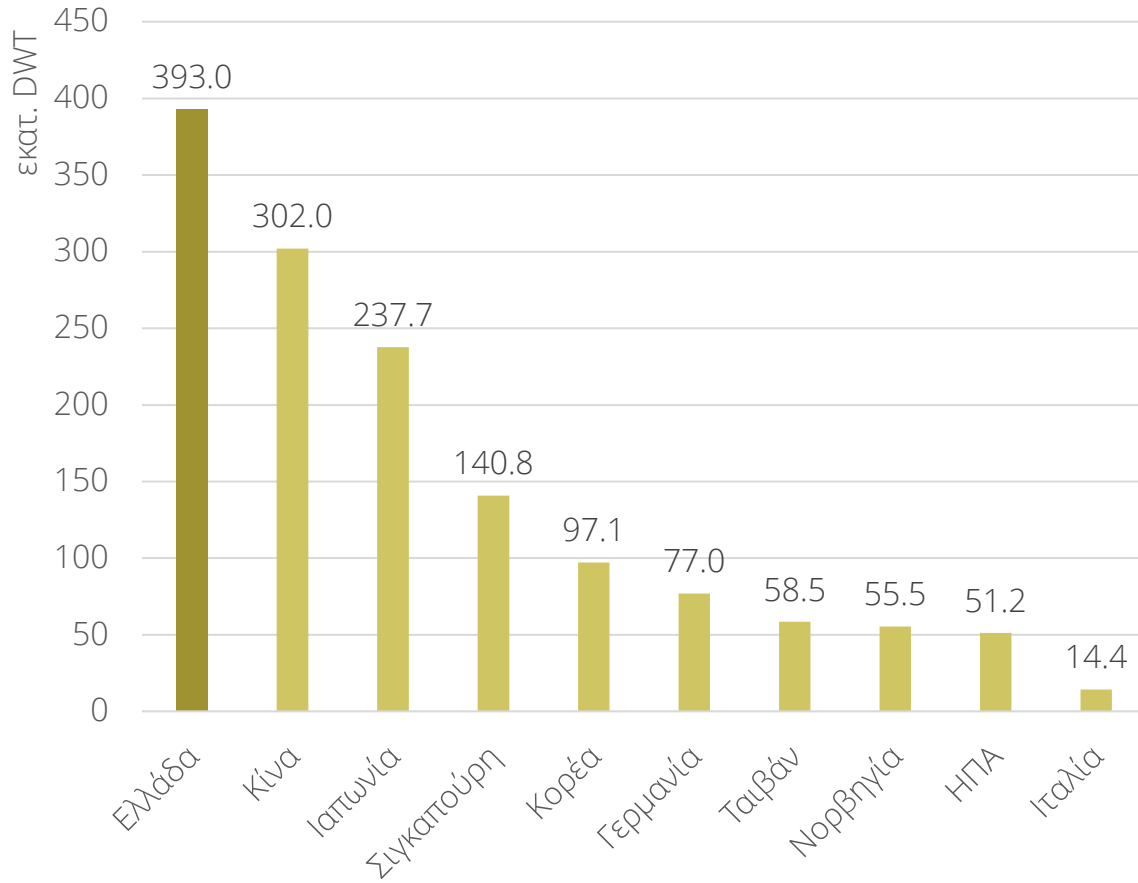

*Μελέτη του ΙΟΒΕ (2023). Διαθέσιμη [εδώ](#)

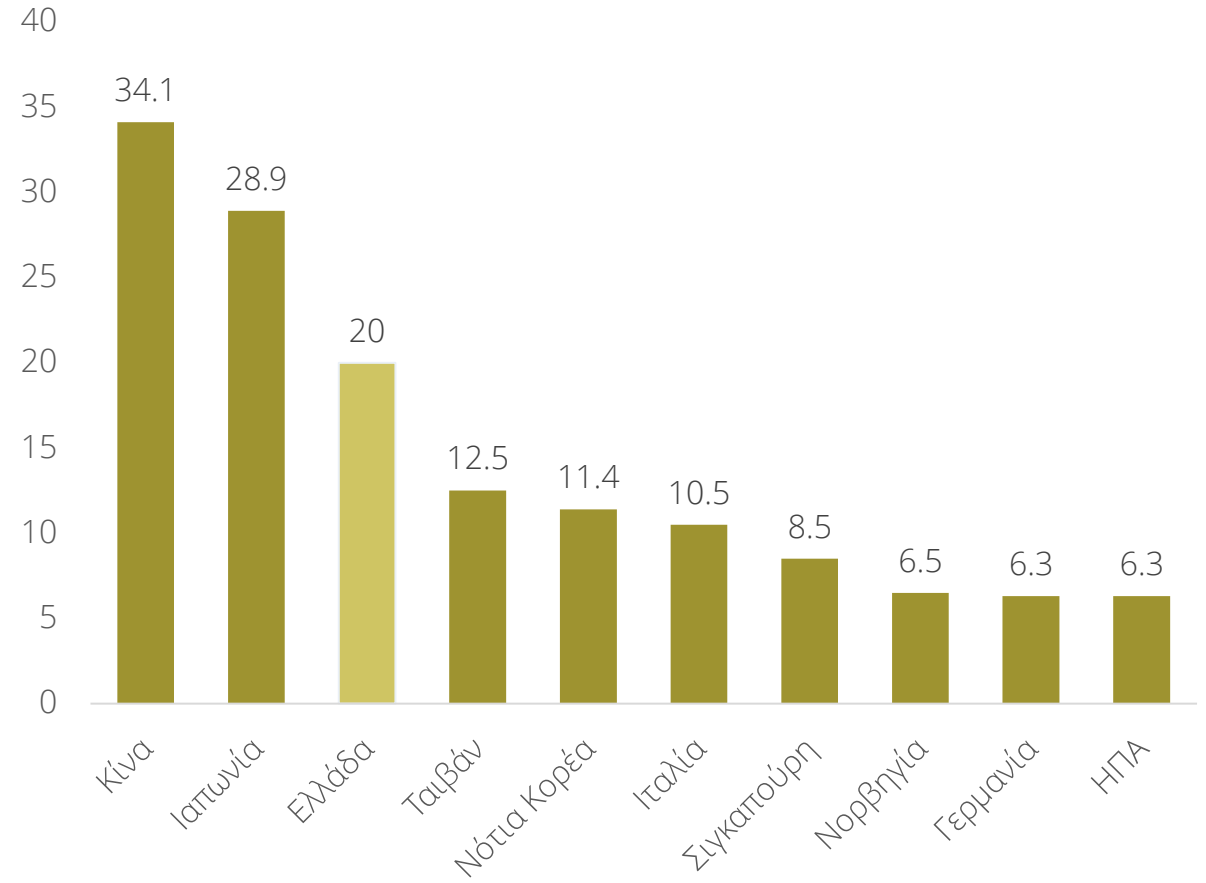

Πρώτος σε χωρητικότητα (σε DWT) ο ελληνόκτητος στόλος, σε απόσταση από την Κίνα και την Ιαπωνία, με σημαντικές επενδύσεις σε νεότευκτα πλοία

Τop-10 πλοιοκτησίες (εκατ. DWT), Αύγουστος 2023

Παραγγελίες σε εκατ. GT (orderbook), Αύγουστος 2023

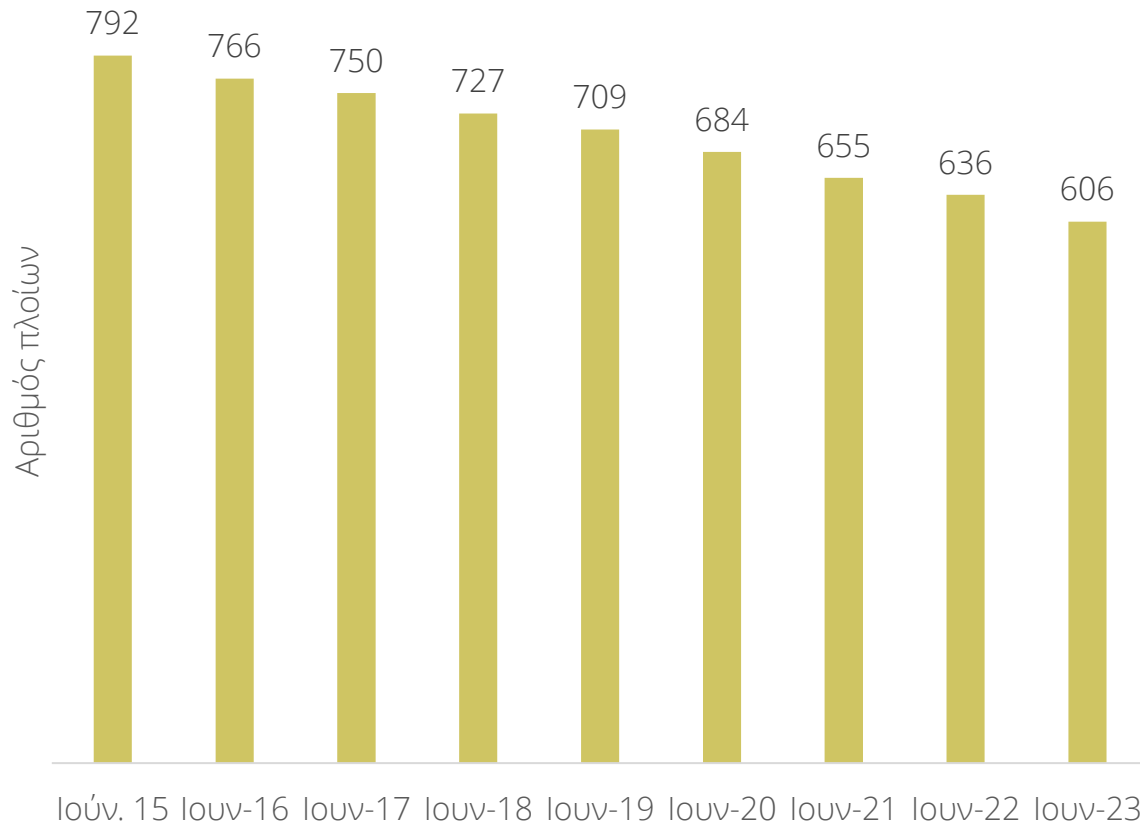

Πηγή: UNCTAD

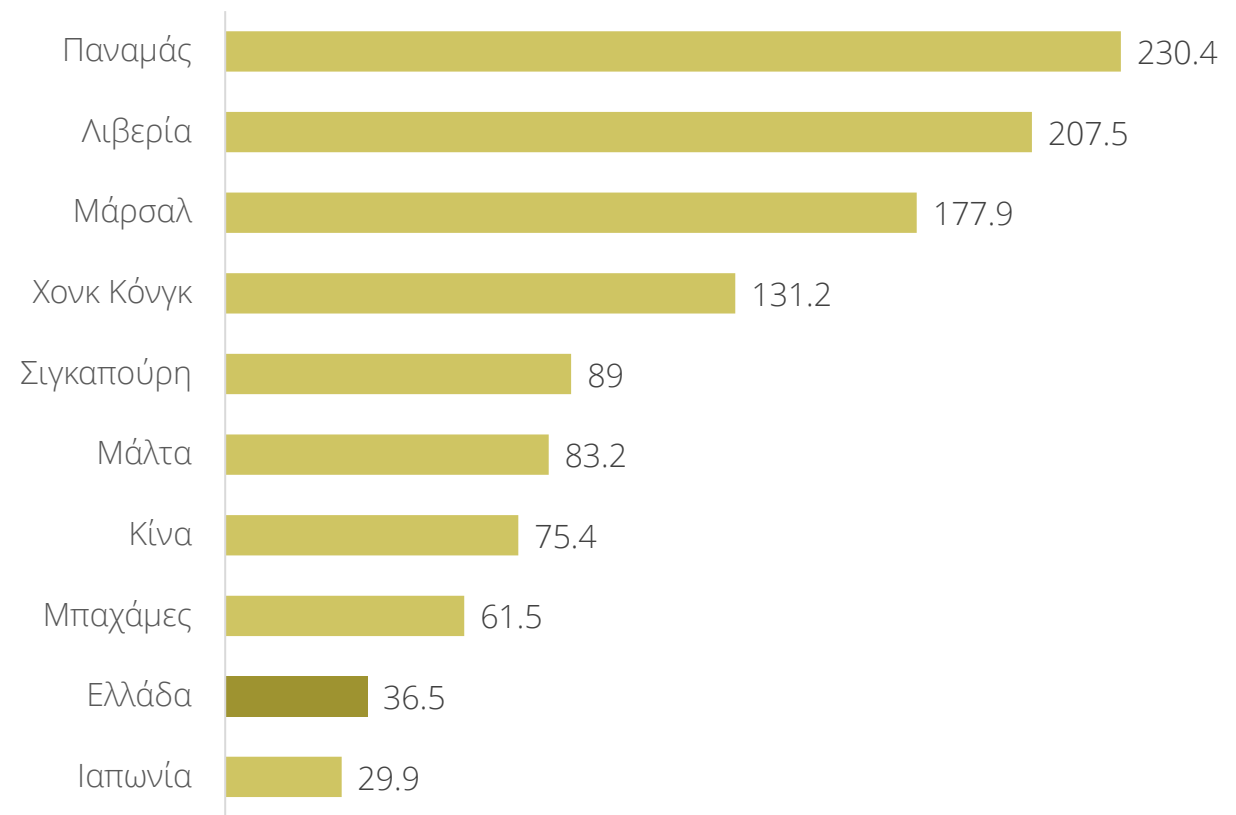

Ολοένα και λιγότερο προτιμώμενο το ελληνικό νηολόγιο για την ελληνόκτητη ναυτιλία ειδικά για τα μεγάλα ποντοπόρα πλοία (άνω των 30 χιλ. κόρων)

Πλοία ελληνικής σημαίας άνω των 3.000ΚΟΧ

Εμπορικός στόλος ανά σημαία, με βάση τη χωρητικότητα σε GT (top 10 σημαίες)

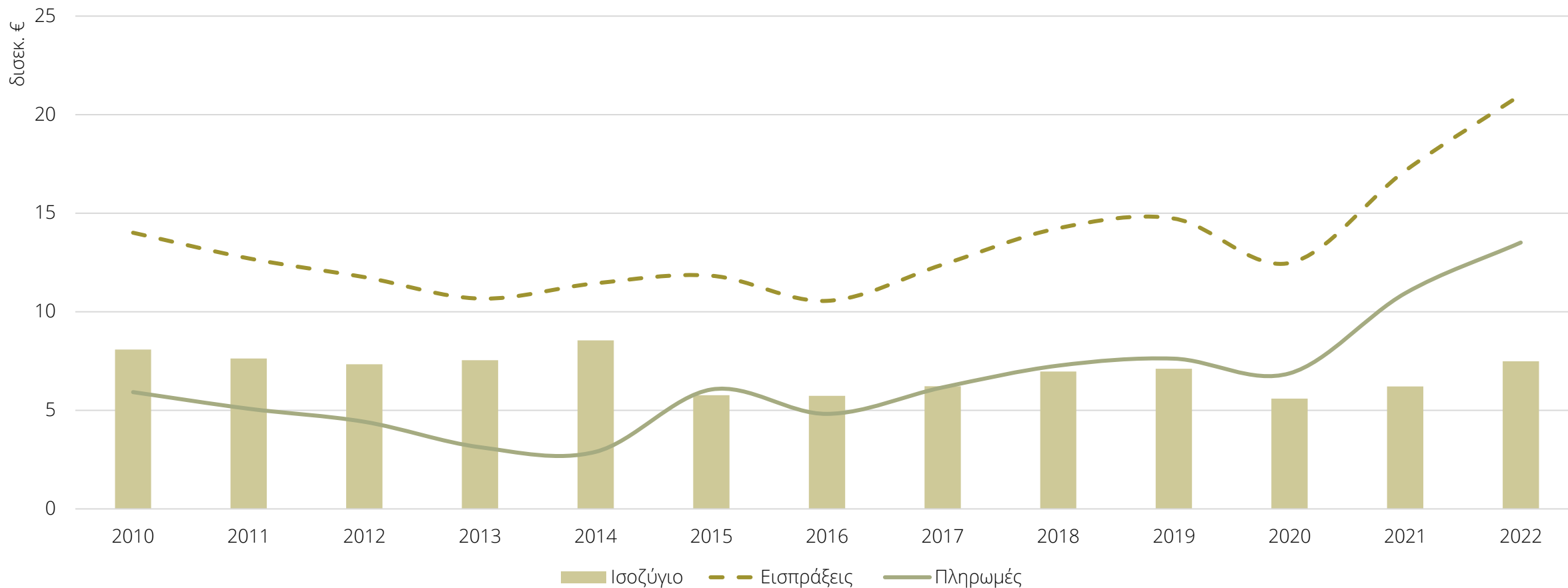

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Εμπορικός Ελληνικός Στόλος, Ιούνιος 2023

Οι εισπράξεις για θαλάσσιες μεταφορές (ναυτιλιακό συνάλλαγμα) ανήλθαν σε €21,0 δισ. το 2022, από €17,1 δισ. το 2020

Ισοζύγιο Θαλάσσιων Μεταφορών

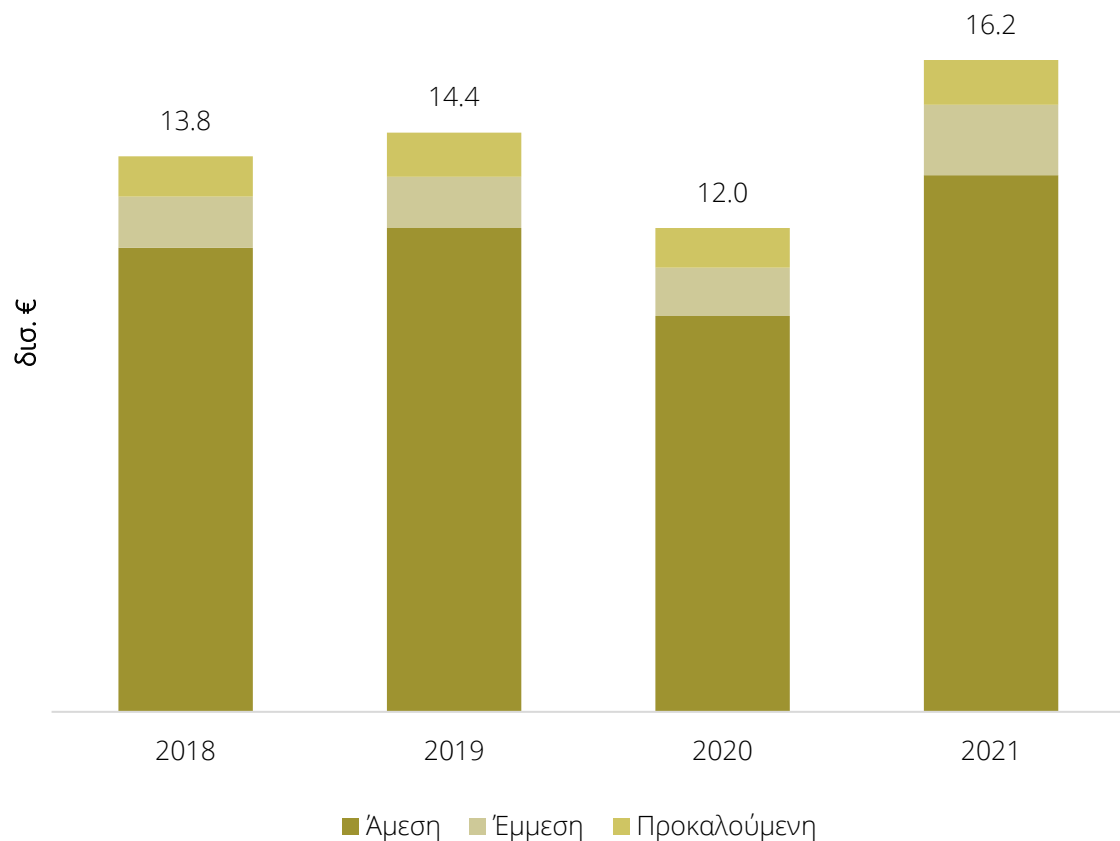

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος

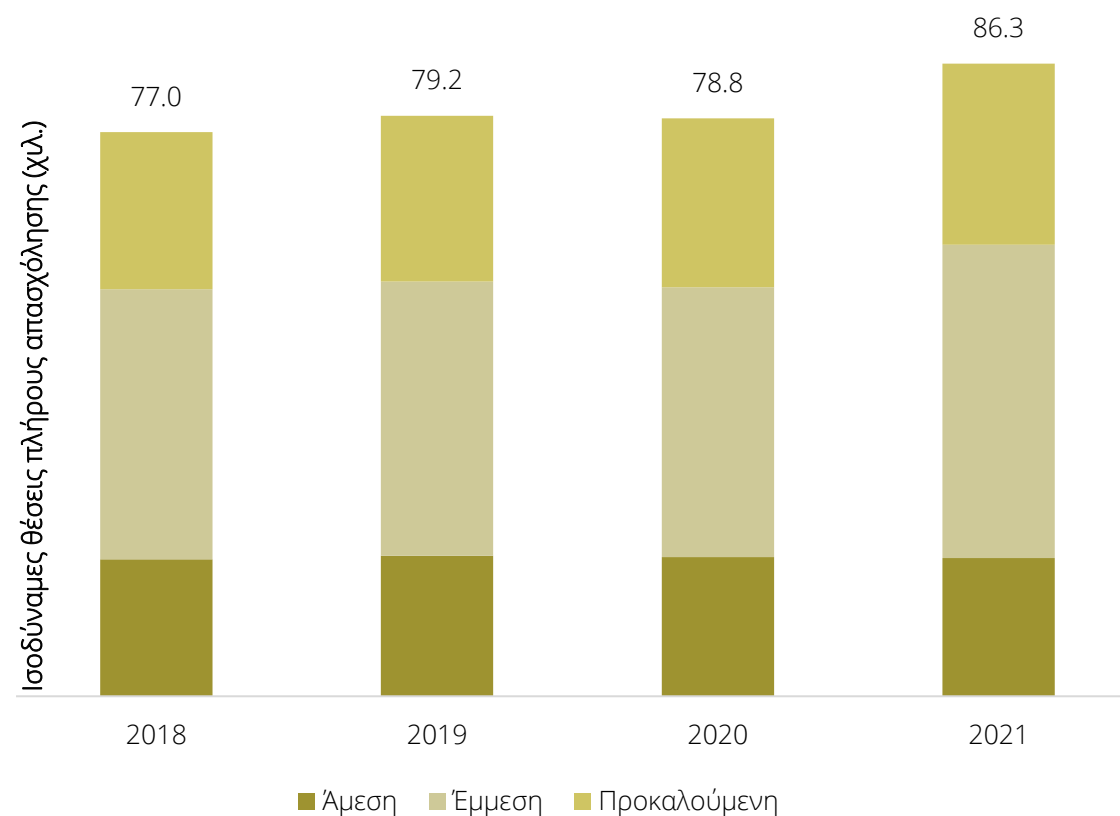

Η συνολική συμβολή της ναυτιλίας στο ΑΕΠ εκτιμάται σε περίπου €14,1 δισ. ετησίως κατά μέσο όρο μεταξύ 2018 και 2021

Συνεισφορά της ναυτιλίας στην ελληνική οικονομία, σε όρους ΑΕΠ, 2018-2021

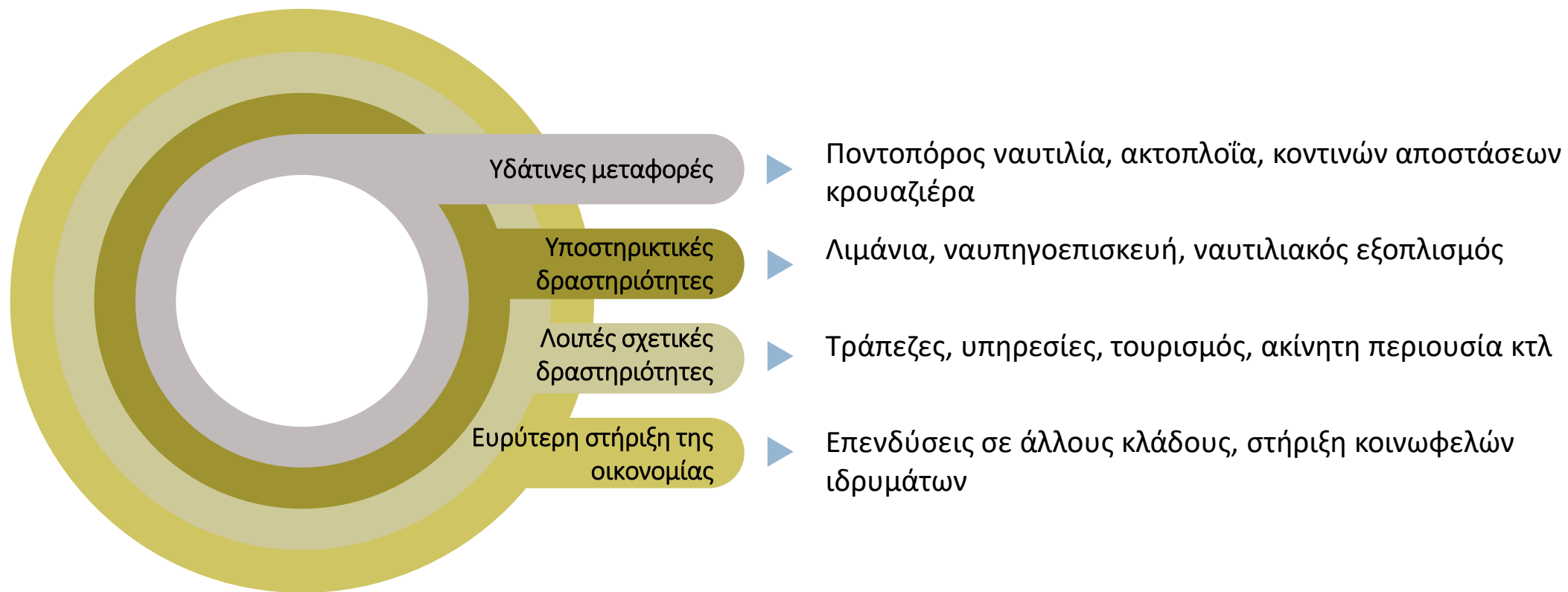

Συνεισφορά της ναυτιλίας στην απασχόληση, 2018-2021

Η ναυτιλία υποστηρίζει δραστηριότητες εντός και εκτός υδάτινων μεταφορών (ναυτιλιακό πλέγμα)

Πρόκληση η προσαρμογή και η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής ναυτιλίας στο διαρκώς μεταβαλλόμενο διεθνές περιβάλλον

Διεθνείς και
ευρωπαϊκές
πολιτικές για την
κλιματική αλλαγή
και την
περιβαλλοντική
προστασία

Τεχνολογικές
εξελίξεις

Πρόσβαση σε
σύγχρονα
χρηματοπιστωτικά
εργαλεία

Ενίσχυση
ναυτιλιακού
επαγγέλματος
στην Ελλάδα

Φορολογικό
πλαίσιο

Σύνοψη – συμπεράσματα

Σημαντικές αλλαγές για τη ναυτιλία με στόχο την επίτευξη της ανθρακικής ουδετερότητας κοντά στο 2050, τόσο σε παγκόσμιο (IMO) όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Νέα γενιά καυσίμων – κρίσιμη η επιλογή των κατάλληλων για ανταγωνιστική αλλά και ανθρακικά ουδέτερη ναυτιλία.

Συγκριτικό φορολογικό μειονέκτημα των ελληνικών ναυτιλιακών έναντι άλλων που είναι εγκατεστημένες σε άλλα καθεστώτα φόρου χωρητικότητας (εντός ή εκτός ΕΕ).

Νέα χρηματοπιστωτικά εργαλεία που συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τις περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιδόσεις της ναυτιλίας αναδεικνύοντας την ανάγκη για συστηματική παρακολούθηση και καταγραφή των ESG επιδόσεών τους.

Χορηγός τεύχους

Ευχαριστούμε πολύ!

www.iobe.gr

@IOBE_FEIR

@iobe.foundation

@IOBE - Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (FEIR)